

PLEEGZORG ZONDER ZORGEN

PLEEGGOUDELSCHAP Veronique De Leener zorgde in haar leven al verschillende keren op een informele manier voor kinderen met een moeilijke thuissituatie. Een vijftal jaar geleden besloot ze zich officieel kandidaat te stellen als pleegouder. Ondertussen is ze al een paar jaar de pleegmama van de zevenjarige Shafiq. TEKST LIESBETH VAN BRAECKEL | FOTO'S BOB VAN MOL

Veronique zit als vrijwilliger in de bemiddelingscommissie van de jeugdrechtbank. Ze vond het schrijnend dat zoveel kinderen in een instelling moesten verblijven omdat er onvoldoende pleegzorgers zijn. “Daarom heb ik me kandidaat gesteld.

Uit het onderzoek (zie kader) blijkt dat het overgrote deel van de pleegzorgers erg tevreden is over de selectie en de matching tussen het pleeggezin en het pleegkind. Ik kan me bij die meerderheid aansluiten. Ik wilde graag een kleuter, zodat er een groot leeftijdsverschil was met mijn eigen zoon die net volwassen is. Zo zou de pleegzorgsituatie niet te bedreigend overkomen voor mijn eigen kind. Ik had ook expliciet vermeld dat ik openstond voor een kind uit een andere cultuur. Mijn ex-partner was Marokkaan en mijn eigen zoon is dus zelf half Belg, half Marokkaan. Ook op dat vlak paste Shafiq mooi in ons gezin. Mijn biologische zoon zou zijn oudere broer kunnen zijn. Ik heb er geen problemen mee om voor Shafiq rekening te houden met de basisbeginselen van de islam.”

EEN KIND MET EEN RUGZAKJE

Toch verliep niet alles helemaal zoals verwacht. Toen Shafiq een paar maanden bij Veronique woonde, viel er een dikke bruine enveloppe in de brievenbus, gericht aan de huisdokter van Shafiq. Het was het medische dossier van de jongen. Veronique: “Ik wist dat Shafiq een kind met een ‘rugzakje’ was. Maar in het medische dossier stonden feiten over het verleden die leidden tot de vordering van de jeugdrechter. Ik had hier totaal geen weet van. Hij had een intoxicatie opgelopen, met darm- en longklachten tot gevolg. Shafiq had inderdaad heel veel darmklachten toen hij aankwam. Met het dossier in handen, kon ik hem ook laten behandelen. Die informatie had ik graag op voorhand gehad. Door een misverstand tussen verschillende diensten was de pleegzorgdienst er ook niet van op de hoogte. Hen treft dus geen schuld.”

Voor de begeleiding van de pleegzorgdienst heeft Veronique ook alleen maar lof: “Ik ben altijd goed ondersteund en geholpen. De medewerkers van de diensten voor pleegzorg hebben wel bijzonder

Veronique De Leener, pleegmoeder: “De matching tussen het pleegkind en het pleeggezin gebeurt heel nauwgezet. Mijn eigen zoon zou een broer kunnen zijn van mijn pleegzoon.”

veel werk, waardoor ze niet altijd beschikbaar zijn. Maar ik kreeg altijd antwoord op mijn vragen.”

MELDINGSPLICHT VERSUS PRIVACY

Een pleegkind brengt meer administratieve verplichtingen met zich mee dan een eigen kind. Veronique haalt een specifiek probleem aan. “Als ik Shafiq bij een vriendje wil laten slapen, mag dat niet zomaar. Dan moet ik naam, adres en rijksregisternummer van die mensen aan de jeugdrechter doorgeven en toestemming vragen. Hetzelfde met vakanties. Ik trek graag rond door Marokko en logeer bij mensen die ik ken. Die adressen moeten in principe allemaal op voorhand gekend zijn bij de jeugdrechter. Dat ik mijn vakanties niet vooraf tot in de puntjes plan, maakt het er niet makkelijker op. De biologische ouders van Shafiq hebben natuurlijk het recht om te weten waar hun kind verblijft, maar ik heb ook recht op privacy.

“PLEEGOUDERS ZIJN OPVALLEND TEVREDEN. DE SLOGAN ‘PLEEGZORG DOET DEUGD’ BLIJKT TE KLOPPEN.”

Het neemt de spontaneïteit van vakanties en logeerpartijtjes weg. Het drukt ook elke keer een stempel op het kind. Sommige ouders van vriendjes weten niet dat hij een pleegkind is, maar door deze maatregel wordt dat bij elk logeerpartijtje weer pijnlijk duidelijk. Zou het niet mogelijk zijn daar een oplossing voor te vinden?”

Uit het onderzoek bleek ook dat sommige pleegzorgers – een minderheid – nood hebben aan meer vorming. Veronique behoort niet tot die minderheid. “Dankzij mijn vaste baan en vrijwilligerswerk leer ik regelmatig wat bij over pleegzorg. Dat volstaat voor mij. Ik zou eerder willen investeren in vorming voor

de biologische ouders. Er was ooit een voorstel om vorming te voorzien voor pleegouders, maar misschien is het beter de biologische ouders bij te staan bij de voorbereiding van hun kind dat na een bezoek terugkeert naar het pleeggezin.”

Veel pleegzorgers hebben geen relatie met de biologische ouders van hun pleegkind. En als die relatie er wel is, is die niet altijd zo goed, volgens de onderzoeksresultaten. Veronique daarentegen heeft zowel met de moeder als de vader van Shafiq contact, en die relaties worden steeds beter.

“VEEL KNELPUNTEN IN DE PLEEGZORG BEVINDEN ZICH OP HET FEDERALE NIVEAU.”

DE STEUN VAN HET SOCIAAL NETWERK

In het profiel van de pleegzorger dat in het onderzoek wordt geschetst, zien we dat driekwart van de pleegouders een partner heeft. Veronique is alleenstaande moeder, maar daar maakte de pleegzorgdienst geen probleem van. Het geheim zit volgens Veronique in een sterk sociaal netwerk dat informeel steun biedt. “Ja, ik ben een alleenstaande moeder, en dan nog een alleenstaande moeder die veel en laat

werkt. Maar ik heb een goed netwerk rondom mij dat me ondersteunt. Voor ik pleegouder werd, heb ik aan de mensen uit mijn omgeving gevraagd of ze bereid waren om af en toe te babysitten. Aanvankelijk waren enkelen terughoudend, omdat ze niet wisten wat voor kind ze in huis zouden halen, maar nu hij er is, is hij overal welkom.” Hoe ziet Veronique haar toekomst? En die van Shafiq? “Elk jaar opnieuw wordt de pleegzorgsituatie geëvalueerd. Daarna wordt eventueel bevestigd of hij nog een jaar langer blijft. Ik heb daar geen probleem mee. Ik vraag me soms wel af of ik binnen tien jaar nog de energie zal hebben om een puber in de hand te houden. Ik denk maar: wat hij nu gehad heeft, heeft hij gehad. Ik heb me niet geëngageerd om tot mijn honderdste pleegouder te blijven.”

(Shafiq is een pseudoniem.)

- ▶ De Week van de Pleegzorg loopt van 21 tot 27 november. Op 21 november vindt een studiedag plaats in het Vlaams Parlement.
- ▶ www.pleegzorgvlaanderen.be
- ▶ Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum

DE TEVREDENHEID VAN DE PLEEGZORGERS GETEST

Kathleen Verreth van het Kenniscentrum Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Johan Alleman van de Koning Boudewijnstichting geven uitleg bij de opvallendste vaststellingen uit een onderzoek naar de tevredenheid van pleegzorgers.

De respons op de enquête per post lag hoger dan bij andere onderzoeken. “Dat laat zien hoe geëngageerd en betrokken pleegzorgers zijn”, aldus Alleman. De gemiddelde leeftijd van de pleegzorger is 52. Kathleen Verreth: “Die gemiddelde leeftijd is opvallend hoog. De pleegzorgsector staat de komende jaren voor de uitdaging om veel nieuwe jonge pleegzorgers te laten instromen.” 89% van de pleegzorgers voelt zich gezond of zeer gezond. Toch zijn er risicofactoren voor een slechte gezondheid, nuanceert Verreth: “Er is een groep pleegzorgers met een laag inkomen én een hoge leeftijd. Dat zijn twee risicofactoren voor een slechte gezondheid. Maar over het algemeen is zowel de fysieke als de psychische gezondheid goed.” De slogan ‘Pleegzorg doet deugd’ lijkt

dus te kloppen. Pleegzorgers zijn tevreden over de manier waarop ze zelf geselecteerd worden, over hoe hun gezin met een pleegkind gematcht wordt en over de begeleiding door de pleegzorgdiensten. “Die is belangrijk. Zonder kwaliteitsvolle begeleiding en frequente contacten zouden minder pleegzorgers het kunnen volhouden”, zo legt Verreth uit. Een aantal pleegouders zou de vorming wel graag meer aangepast zien aan hun noden. “Ze willen vaak meer weten over de relatie met de biologische ouders en hechting, maar ze hebben vooral nood aan het uitwisselen van ervaringen.” 40% zou de pleegzorgvergoeding graag wat zien stijgen. En 29% van de ondervraagden zegt moeilijk rond te komen met het algemene gezinsinkomen. Toch geeft 78% aan niet te willen stoppen met pleegzorg in de komende drie jaar. Verreth: “Een mooi percentage, maar het zal een uitdaging worden voor de sector om extra pleegouders te laten instromen de komende jaren. Zeker nu minister Jo Vandeurzen, conform het Vlaams regeerakkoord, vooropstelt dat pleegzorg voor kinderen jonger dan zes jaar de eerste te overwegen keuze moet zijn als ze niet bij hun eigen ouders kunnen wonen.” Johan Alleman kadert de enquête in het aankomende pleegzorgdecreet. “Deze enquête was sterk toegespitst op Vlaamse bevoegdheden en kan dienen als ondersteuning en voorbereiding voor het pleegzorgdecreet dat in de maak is. Een aantal zaken die niet aan bod komen – zoals het statuut, het recht op loopbaanonderbreking en bepaalde vergoedingen – is federaal geregeld. Veel knelpunten in de pleegzorg bevinden zich op het federale niveau.”

- ▶ www.kenniscentrumwvlg.be
- ▶ www.kbs-frb.be